

SBOROVÝ ZPRAVODAJ LEDEN 2010

Verš na rok 2010

Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věříte v Boha, věřte i ve mne.

(Jan 14,1)

Verš na leden

Milovati budeš Hospodina Boha svého z celého srdce svého, a ze vší duše své, a ze vší síly své. (5.Mojžíšova 6,5 K)

Liturgický kalendář:

1.1. - Nový rok (liturgická barva bílá)

Všechno, cokoli mluvíte nebo děláte, čiňte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci. (Koloským 3,17)

3.1. - 2. neděle po narození Páně (liturgická barva bílá)

Slovo to tělo učiněno jest, a přebývalo mezi námi, (a viděli jsme slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce) plné milosti a pravdy (Jan 1,14 K)

6.1. - Zjevení Páně - Epifanias (liturgická barva bílá)

Tma pomíjí, a světlo to právě svítí. (1. Janova 2,8b K)

10.1. - 1. neděle po zjevení Páně(liturgická barva bílá)

Ti, kdo se dají vést duchem Božím, jsou synové Boží. (Římanům 8,14)

17.1. - 2. neděle po zjevení Páně (liturgická barva zelená)

Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda se stala skrze Ježíše Krista. (Jan 1,17)

24.1. - poslední neděle po zjevení Páně (liturgická barva zelená)

Nad tebou vzejde Hospodin, a sláva jeho nad tebou vidína bude. (Izaiáš 60,2 K)

31.1. - Septuagesimae (70 dní před velikonoce)(liturgická barva zelená)

Nakloň, můj Bože, své ucho a slyš, otevři své oči a viz, jak jsme zpustošeni my i město, které se nazývá tvým jménem. Vždyť ne pro své spravedlivé činy ti předkládáme své prosby o smilování, ale pro tvé velké slitování. (Daniel 9,18)

Judaismus:

15. tevet 5770 - 16. švat 5770

15.švat (30 leden) - svátek **Tu bišvat**

Patnáctý den měsíce švat slavíme jednodenní menší svátek: Nový rok stromů (tu, tet-vav, je hebrejská zkratka pro číslici 15). V Izraeli touto

dobou začínají kvést ovocné stromy a pomalu začíná jaro.

V historii byl tu bišvat spojen s předpisy o odvádění zemědělských dávek. Dnes je zvykem na tu bišvat sázet nové stromy a napomáhat tak osidlování země Izrael /země Izrael/.

Na tu bišvat je zvykem pořádat slavnostní večeře a jíst patnáct druhů ovoce. Mezi nimi by neměly chybět plody, kterými je izraelská země proslavena: víno, fíky, granátové jablko, olivy, datle.

Některé hostiny, zejména ve sfaradském prostředí /Sfarad - Španělsko, sfaradští Židé - potomci vyhoštěnců ze Španělska/ obsahují liturgii založenou na kabalistických textech /kabala -mystické učení/ o podobnosti mezi člověkem a stromem.

Chasidská literatura si všímá podobnosti mezi člověkem a stromem. Každý strom má své kořeny, kmen, větve, listy a plody. Kořen plní dvě základní funkce: pevně udržuje strom v zemi a dodává stromu potřebné živiny z půdy. Kmen, větve a listy představují hlavní část stromu. Vyjadřují jeho velikost a činí strom hezkým na pohled. Přesto nejsou konečným smyslem stromu. Ten představují až plody. Z nich má prospěch konzument, v nich jsou uložena semínka - budoucnost stromu. Tyto části stromu odpovídají i našim osobnostem. I my máme své kořeny, z nichž čerpáme svou životní sílu. I my, jako strom, můžeme růst do výšky nebo do šířky, o samotě nebo uprostřed lesa. Někteří z nás jsou experty v jediné oblasti, ale v jiných zakrněli. Ti jsou podobní stromu, který sice rychle roste vzhůru, je však útlý a bez větví. Jiní jsou možná nižší, ale krásně rozkošatělí. Nikdy však nesmíme zapomenout na naše plody. Těmi jsou naše děti, které přivádíme na svět a které vychováváme.

(čerpáno ze stránek Federace židovských obcí www.fzo.cz)

Historický kalendář

1.1.1484 - narodil se Huldrich Zwingli, švýcarský reformátor

8.1.1920 - na schůzi Klubu reformního duchovenstva byla založena Církev československá (dnes Církev čs. husitská) v čele s Karlem Farským

13.1.1572 - zemřel Jan Augusta, starší Jednoty, vězeň pro víru

13.1.845 - v Řezně pokřtěno 14 českých předáků, čímž započala christianizace Čech

19.1.1969 - zemřel Jan Palach

25.1.1532 - zemřel Vavřinec Krasonický. obhájce Jednoty

31.1.1955 - zemřel americký metodista John Raleigh Mott, jeden z iniciátorů vytvoření Světové rady církví a držitel Nobelovy ceny za mír

Změny v životě sborů

V tomto čísle nenajdete zprávy z jednání staršovstev. Protože se začátkem roku 2010 nastává ve všech sborech řada změn, budou podrobnější informace zase až od příštího čísla zpravodaje. a to podle toho, jak se které staršovstvo zorientuje a co tedy bude hlavní nápní života toho kterého sboru. Z nejdůležitějších změn jen v krátkosti:

- administrace sboru ve Kdyni přechází do Domažlic (br.f. Grendel)
- br.f. Satke (Přeštice) ale o administrování nepřijde. protože po rozdělení sousboří je pověřen administrací Merklína
- sbor v Merklíně bude prozatím administrován z Přeštic a usilovně bude hledat nového kazatele ("zvací" dopis je připraven)
- v Přešticích začne oficiálně práce pastorační pracovnice (ses. Golonková), zatím na 1/2 úvazku
- v kazatelské stanici přeštického sboru v Klatovech se objevují náznaky možného růstu - roste i potřeba další práce, určitě budou biblické hodiny
- v plánu jsou i změny v tomto časopise. Sbor ve Kdyni chce být i nadále ve zpravodajství zahrnut, a tak i z tohoto důvodu byl osloven br.f. Grendel, zda se nechce připojit i sbor domažlický.

Vše ostatní se postupně dočtete v dalších číslech tohoto "časopisu". Kéž je toho hodně, neboť to bude jedním ze znaků toho, že naše sbory neumírají, ale právě naopak. Modlete se tedy, ať nám všem dá Pán moudrost najít správné cesty, a sílu po nich jít. Požehnaný rok 2010 vám všem! (O.T.)

Přeštice

Narozeniny v měsíci lednu oslaví:

Libuše Macháčová, Přeštice, 9.1.1924

Anna Hrubá, Přeštice, 12.1.1928

Anna Šlencová, Přeštice, 18.1.1919

Jiří Hammerschlag, Klatovy, 23.1.1931

Všem blahopřejeme a vyprošujeme Boží požehnání!

Zprávy ze staršovstva:

První setkání staršovstva v roce 2010 bude v úterý 5.1.2010 od 19,15 hod.

Témata na přímluvy - naši nemocní, směřování a růst sboru, nová modlitebna, kazatelská stanice Klatovy, práce s dětmi a mládeží

Pravidelné bohoslužby a shromáždění:

úterý od 18,00 biblické hodiny

neděle od 9,00 pravidelné bohoslužby

(2. neděli v měsíci dětská bohoslužba s vysluhováním svaté večeře Páně)

2. a 4. neděli v měsíci od 14,00 bohoslužby v Klatovech

Rozpis bohoslužeb na leden:

1.1. - společné v Merklíně

3.1. - br. Francouz

10.1. - br.f. Satke

17.1. - br. Zvolánek

24.1. - br.f. Satke

31.1. - dosud neznámý host

Pozvánka:

Přeštický sbor zve všechny bratry a sestry z blízka i z daleka k účasti na týdně modliteb za jednotu křesťanů, který bude probíhat v době 18.1. - 24.1. 2010. Tradičně se sejdeme při několika shromážděních,

v jejichž pořádání se střídá náš sbor s místním Křesťanským společenstvím a s přeštickou katolickou farností. Přesný pořad společných bohoslužeb bude včas oznámen.

Merklín

Narozeniny v měsíci lednu oslaví:

Marie Bezděková, Merklín, 1.1.1930

Marie Švecová, Chotěšov, 5.1.1925

Ladislav Zvolánek, Merklín, 5.1.1959

Marta Mikulová, Merklín, 14.1.1949

Běla Urbanová, Kloušov, 22.1.1949

Vlastimil Hrdonka, Stod, 22.1.1951

Štěpánka Nozarová, Merklín, 27.1.1979

Martina Zvolánková, Merklín, 31.1.1967

Všem blahopřejeme a vyprošujeme Boží požehnání!

Zprávy ze staršovstva:

První setkání staršovstva v roce 2010 - pátek 8.1.2010 od 19,00 hod.

Témata na přímluvy - naši nemocní, hledání nového kazatele, další směřování sboru, okrajoví členové sboru, práce s dětmi a mládeží, středisko diakonie Radost

Pravidelné bohoslužby a shromáždění

čtvrtek od 17,30 schůzky mládeže

pátek od 16,00 biblická hodina pro děti

pátek od 18,00 biblická hodina pro dospělé

neděle od 9,00 pravidelné bohoslužby (1. a 4. neděle s vysluhováním svatě večeře Páně)

Rozpis bohoslužeb na leden:

1.1. - br.f. Satke

3.1. - br.f. Satke

10.1. - br. Cuchal

17.1. - br.f. Satke

24.1. - br.f. Vokoun

31.1. - br. Tichý

Pozvánka

Merklínský sbor se i v letošním roce aktivně zapojí do Aliančního týdne modliteb. Zveme vás tímto na shromáždění, které bude v našem kostele. A těšíme se na to, že se s vámi setkáme i na dalších shromážděních. Vybrat si můžete z následující nabídky:

MÍSTA SETKÁNÍ:

st 13.1. - Křesťanské společenství, Vídeňská 1, Klatovy

čt 14.1. - Církev bratrská, Masarykova 367, Klatovy

pá 15.1. - Českobratrská církev evangelická, Husova 201, Merklín

so 16.1. - Církev čs. husitská, Dukelská 438, Klatovy

Všechna shromáždění začínají v 18,00 hod.

Zatím není jisté

Po Aliančním týdnu modliteb následuje hned od 18.1. Týden modliteb za jednotu křesťanů, který by měl začít akcí "Noc otevřených kostelů". Náš sbor by se k této akci rád připojil alespoň nějakým koncertem. Učinkující jsou zatím v jednání, takže pokud akce bude, uslyšíte v oznámeních a dostanete pozvánky.

Merklínský prosinec:

I na konci roku 2009 byl čas adventní a vánoční doslova nabitý různými akcemi, které si vyžádaly mnoho sil těch, kdo se zapojují aktivně. A tak vlastně ani není divu, že už nejsou síly na nějaké to zpravodajství.

A tak i v letošním lednovém čísle sborového zpravodaje to bude spíše takový malý výčet a ohlédnutí jednoho člena merklínského sboru. O některých akcích se snad ještě podaří do uzávěrky napsat něco víc a o těch dalších snad budete moci najít nějaké to psaní v dalším čísle. Na 1. adventní neděli (t.j. poslední listopadovou) jsme se sešli v malé modlitebně merklínského kostela, abychom si, už vlastně tradičně, společně zazpívali něco adventních a vánočních písní.

2.adventní neděli se podobné pěvecké setkání uskutečnilo pro změnu v Přešticích. Na obou místech to bylo velice příjemné a díky mnoha krásným hlasům i moc pěkné

Mezitím jsme se se ještě 30. listopadu zúčastnili rozsvěcování merklínského vánočního stromu. Někteří členové sboru pak i aktivně - skrze středisko diakonie Radost, jehož část (CDS) jednak zajišťovala občerstvení a klienti pak také sehráli představení "Živý betlém".

I další akce byly s Radostí úzce spojeny. Dva tradiční koncerty, byť v netradičních termínech, přinesly opět trochu oživení do kulturního života Merklína a okolí. V neděli 13. prosince to bylo v římskokatolickém kostele ve Staňkově, kde tradičnímu benefičnímu koncertu dodalo lesk zejména vystoupení ženského pěveckého sboru Carmina z Přeštic. V pátek 18. prosince pak následoval ještě tradičnější koncert v merklínském evangelickém kostele. Tam byli hlavními hvězdami klienti z CDS (Centrum denních služeb Merklín - jedna z mnoha částí střediska Radost), žáci speciální školy v Merklíně a velice pěkné bylo i vystoupení žáků z družiny merklínské ZŠ.

Hned v neděli 20.prosince následovala v našem kostele další úžasná akce. Naše "Vánoční herecká společnost" zvládla všechny nástrahy zkoušek a předvedla hru Lud'ka Rejchrt "Tajemství rodokmenu Krista Pána". Děti a mládež (i ta už trochu starší) z Merklína i širokého okolí se sice všichni sešli na jevišti až při premiéře, ale přesto podali skvělý výkon. Nervy režisérek Petry Zvolánkové a Jany Šlajsové tak netrpěly nadarmo. V úžasných kulisách Hanky Sísové z Přeštic byly k vidění samé skvělé a ještě skvělejší herecké výkony.

První reprízu (a zároveň zřejmě i derniéru) této hry, pak mohli o týden později (v neděli 27.prosince) vidět i diváci v evangelickém kostele ve Kdyni. Nevím, o kolik je možno vylepšit skvělý výkon, ale tam se to všem hercům zcela jistě povedlo. Je škoda, že vystoupení nebylo víc. Ale ono dát dohromady téměř 30 herců z mnoha různých míst mezi Stodem, Merklínem a Přešticemi, není už po stránce časové nijak jednoduché. Takže, dá-li Pán, uvidíme se na jevišti opět za rok.

Adventní a vánoční čas pak byl naplněn i mnoha dalšími akcemi, které dost dobře nejde ani vypočítat. Jen kolik členů našich sborů slavilo narozeniny. A především jsme vděčni Hospodinu za to, že jsme mohli oslavovat předně i narození Jeho Syna - Pána Ježíše Krista. Byli jsme tak v tomto měsíci naplněni mnohou radostí a také pokojem. A tak nezbyvá než si přát, aby nás tato radost, pokoj a Boží požehnání, provázela i celým rokem 2010. Pán ať zůstává se všemi vámi!
(Oto Tichý, Merklín)

Kdyně na Šumavě

Narozeniny v měsíci listopadu oslaví:

Věra Kettnerová, Oprechtice, 2.1.1928

Jaroslava Schodelbauerová, Starec, 5.1.1979

Eva Marie Ciprová, Kdyně, 12.1.1945

Anna Váchalová, Kout na Šumavě, 13.1.1932

Věra Havlíčková, Hluboká, 15.1.1948

Zdeňka Mathauserová, Kdyně, 21.1.1955

Anna Kaufnerová, Kdyně, 24.1.1927

Blahopřejeme a pro všechny vyprošujeme Boží požehnání!

Zprávy ze staršovstva:

První setkání staršovstva v roce 2010 - ve čtvrtek 14.1. od 18,00 hod.

Témata na přímluvy - naši nemocní, příprava na příchod ses. farářky, další směřování sboru

Pravidelné bohoslužby a shromáždění

Neděle od 9,00 pravidelné bohoslužby (1x měsíčně s vysluhováním svaté večeře Páně)

Rozpis bohoslužeb na leden:

3.1. - br.f. Vokoun

10.1. - br.f. Grendel

17.1.. - br. f. Šoltész (VP)

24.1. - br. Zvolánek

31.1. - dosud neznámý host

Přečetli jsme:

Od 1. ledna 2010 začne desátý ročník Tříkrálové sbírky

Ve dnech 1. až 14. ledna 2010, proběhne na mnoha místech ČR již podesáté Tříkrálová sbírka, kterou zaštiťuje Charita ČR. Informaci zveřejnilo Tiskové středisko České biskupské konference na svých internetových stránkách. Přesné datum konání sbírky v daném městě podle internetových stránek www.trikralovasbirka.cz závisí na místních zvyklostech a na počtu skupinek, které bude mít charita k dispozici. Vybrané peníze jsou určeny na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším sociálně znevýhodněným, přičemž přibližně jednu desetinu zašle Charita ČR na rozvojovou a humanitární pomoc do zahraničí.

Tradice Tříkrálové sbírky navazuje na český tradiční zvyk tříkrálové koledy. V den Tří králů, tedy 6. ledna, vycházely chudé děti převlečené za biblické krále (přesněji „mudrce“), aby za zpěvu zvláštních písní vybraly od sousedů „koledu“, zpravidla ve formě jídla nebo drobných finančních obnosů. V rámci Tříkrálové sbírky budou působit skupinky tří koledníků v tradičních oblecích. Vedoucím skupiny musí být osoba starší 15 let, která se na požádání musí vykázat speciálním průkazem. Skupinky, které chodí dům od domu nebo koledují na ulicích, mají kromě shromažďování finančních obnosů do úředně zapečetěné válcovité kasičky také připomínat lidem radostnou zvěst vánočních svátků a za příspěvek je obdarovávat drobnou pozorností.

Na Tříkrálovou sbírku je možné přispět i prostřednictvím dárcovské SMS ve tvaru **DMS KOLEDA**, kterou lze zaslat na číslo **87 777** a z jejíž celkové ceny 30 Kč Charita ČR obdrží 27 korun. Jinou možností je použít bankovní převod nebo poštovní poukázku na konto České spořitelny číslo **66008822/0800**. Více na stránkách www.trikralovasbirka.cz.

Jako poděkování koledníkům proběhne v neděli 3.1. od 16:00 hod. v Hudební scéně Měst. divadla v Brně Tříkrálový koncert, který bude v vysílání ČT 1. Na koncertě, který bude uvádět M. Kociánová a J. Čenský, vystoupí spolu s mnoha dalšími i M. Rottrová, M. Ztracený nebo Misha. Poprvé Tříkrálová sbírka proběhla roku 2000 na Olomoucku, od roku 2001 ji Charita ČR pořádá na celorepublikové úrovni. V roce 2009 se jí zúčastnilo již více než 40 000 dobrovolníků, což ji činí největší dobrovolnickou akcí v České republice. Dobrovolníkům na začátku akce žehnají čeští a moravští biskupové. V loňském roce se podařilo vybrat 64 mil. Kč, celkový výtěžek za deset let celorepublikového působení dosáhl 465 milionů korun. (www.krestandnes.cz, 30.12.2009)

Biblické otázky

Tentokrát v této rubrice nebudeme rozmatávat žádnou biblickou záhadu, ale přiblížíme heslo roku 2010 (Jan 14,1)) pomocí úvodního slova ke 280. ročníku Hesel jednoty bratrské.

Heslo roku, slovo, které nás bude provázet v tomto roce všemi 365 dny, je nádherné potěšující slovo. Ve světě je spousta věcí, které člověka lekají, ze kterých ho jímá hrůza. Ale Ježíš nám nabízí: mějte přece důvěru, důvěřujte mému Otci i mně. Ať se stane cokoli, nic vás nemůže vyrvat z mé ruky. Držím vás a dávám na vás pozor. Nemůže se vám stát nic, o čem bych nevěděl. Mnoha lidem je zatěžko vzdát se domnělých jistot a svěřit se této ruce. Znamená to totiž rezignovat na vlastní režii a kontrolu nad věcmi. Proti tomu však stojí množství dobrých zkušeností s vírou. Kolik je v životě situací, které jsou zdánlivě neřešitelné. Člověk má dojem, že už se nedá nic dělat. A právě tehdy dává Bůh často poznat svou blízkost skrze lidi, znamení, nebo slova, která pomáhají a ukazují nové cesty. Při pohledu zpátky je pak jasné: Bůh, který na žádné ze svých stvoření nezapomíná tady zasáhl. **Přejeme čtenářům a čtenářkám Hesel, aby v roce 2010 zakoušeli opakovaně potěšující a povzbuzující chvíle se slovem, které budí důvěru ke Spasiteli Ježíši Kristu a Bohu, jeho Otci. Vždyť Boží slovo chce především napravovat odnímat strach, dávat radost a vést k životu, v němž strach nemá poslední slovo - Jednota bratrská.**

Z historie

Tak jak bylo v prosincovém čísle zpravodaje, došly nám dostupné historické údaje o protestantismu v regionu našich sborů. Takže zkusíme nahlédnout trochu do historie reformace. My Češi víme, že reformace nezačala Lutherem a Kalvínem, ale někdy zapomínáme i na to, i Jan Hus a Jednota bratrská měli své předchůdce. O dvou významných hnutích si přečtěte v následujících řádcích.(O.T.)

Bohatý kupec Petr Valdes (†1205) z Lyonu četl v sedmdesátých letech 12. století provensálský překlad evangelií. Pod dojmem výzvy k pocestnému kázání (Mt 10) vzal doslova, co se zde pro následování Ježíše vyžaduje: rozdal svůj majetek a vydal se se svými přívrženci („Lyonskými chudými“) na kazatelské cesty. Měl velký úspěch, protože kritika mocichtivé církve a ctižádostivého i hamižného kléru mluvila všem z duše. Lyonský biskup jim zakázal kázat, protože zvěstování víry nepřísluší laikovi. Valdes se obrátil k papeži a vystoupil na 3. lateránském koncilu. Věrohodností svého ideálu chudoby koncil přesvědčil a dostal dovolení

kázat - měl se ovšem zdržet poučování ve věcech víry. Jenže kázat chudobu a pokání a nedotknout se přitom otázek víry se brzy ukázalo jako neproveditelné: Lyonský biskup mu podruhé zakázal kázání. Petr Valdes se znovu obrátil do Říma, ale tentokrát byl odmítnut: nový papež se rozhodl skoncovat s politikou tolerance. Petr (podobně jako později Hus i Luther) se odvolal na své svědomí a papež roku 1184 odpověděl vyloučením z církve. Valdes zaujal stanovisko, že evangelium mohou zvěstovat jen takoví lidé, kteří sami podle něho žijí, a kázal dál. Tím překročil hranici toho, co se v rámci „stavovského uspořádání“ mezi klérem a laiky zdálo snesitelné: zvěstování a udílení svátostí bylo vyhrazeno klerikům. Valdenská kritika církve byla ještě radikálnější, brzy se objevily vlastní bohoslužby, svátosti, kazatelé, mezi nimi i ženy. Valdenští odmítli přísahu a vojenskou službu.

Trhlinu už nešlo slepit. Valdenští se rychle šíří z jižní Francie do severní Itálie, severního Španělska, do Flander, Německa a do Čech. Papež vyžadoval nové státní zásahy proti heretikům. Císař Fridrich I. Barbarossa hrozil od roku 1184 heretikům říšskou klatbou a francouzský král se k němu z pochopitelných důvodů připojil: jihofrancouzská šlechta hledala způsob, jak se vymanit z centralismu pařížského krále a sympatizovala s valdenskými a s jejich kritikou církve.

Současně s valdenskými byli r.1184 vyloučeni z církve i kataři. Kataři (čistí) byla náboženská skupina, jež nevyrůstala z křesťanství. Její kořeny byly v manicheismu (podle perského náboženského zakladatele Maniho, †277) a různé přesídlovací akce je zavály od Černého moře na Balkán. Tam se organizovali jako bogomilové a rozšířili své dualistické a přísně asketické učení, blízké gnózi, o Bohu světla a Bohu temnoty přes severní Itálii do jižní Francie. Tam se jim říkalo kataři nebo - podle jejich hlavního sídla - albigenští. Ideál chudoby a kritika církve je spojovaly s křesťanskými valdenskými, což stačilo, aby je církevní i st. vlády hodily do jednoho pytle. Už předkonstantinovští římscí císařové manichejce pronásledovali, takže se použití státní moci proti nim zdálo oprávněné. Tak dali kataři všem pozdějším církevním disidentům jméno: **kacíř**.

Jihofrancouzská šlechta obě hnutí dlouho chránila, takže se v této oblasti mohla volně rozvíjet. Ve spojení s Římem se francouzští králové nakonec odhodlali k vojenskému zásahu: albigenké války (1209-1229) byly nesmírně kruté, albigenští v nich prakticky vyhubeni, valdenští decimováni a vypuzeni. Kvetoucí provensálská kultura byla zničena, velké části země vylidněny a jižní Francie jako celek dobytá pro francouzské království (konfiskace majetku vzbouřených šlechticů) a římský katolicismus.

Tím však eskalace násilí teprve začala. Francouzský král Ludvík IX. a císař Fridrich II. vyhlásili za kacířství trest smrti. Tři roky po ukončení války (1232) vznikla papežská inkvizice jako trvalá instituce k potírání kacířství zprvu v řadách kléru a byla svěřena dominikánům (kazatelský žebravý řád od r. 1216). Udávání, mučení a upalování - tak se nakládalo s těmi, kdo v následujících staletích zpochybňovali ohroženou identitu „křesťanského Západu“. Hrůzným vrcholem tohoto teroru bez úcty k člověku byla úloha španělské (tentokrát už státní) inkvizice při vyhnání a vyhubení židů a muslimů po rekonkvistě; druhým byla podpora inkvizice šílenému honu na čarodějnice ve střední Evropě, jemuž padly za obětí tisíce žen. Iracionální hrůza před zánikem středověkého řádu zkřivila v této souvislosti humánní rysy křesťanství až k nepoznání.

Valdenští přežili v malých podzemních skupinkách, jejich vyhnanci podnítili v 15. století husity a české bratry k odporu. Teprve sjednocení Itálie v roce 1848 zaručilo valdenským jejich občanská práva.

Tvoří dnes malou italskou protestantskou církev domácího původu.

Docela jiný osud mělo v téže době jiné hnutí chudoby. Na jeho počátku stojí František z Assisi (Francesco Bernardone, †1226, už 1228 prohlášen za svatého). Syn bohatého kupce vedl veselý život a účastnil se místních válečných tažení. Časová shoda různých zážitků ho přiměla svůj dosavadní život změnit. Vrcholem je slavná scéna z roku 1206: František se zříká svého dědictví, svlékne se do naha, hodí šaty otci pod nohy a vklouzne pod biskupův plášť. Od té chvíle chodí František v kajícnických šatech, stará se o nemocné a odchází do samoty. Roku 1209 ho prý evangelium o vyslání učedníků (stejně jako Petra Valdese) konečně přivedlo na cestu chudoby a pocestného kazatelství. Shromažďuje lidi podobného názoru a o rok později dává svému kajícímu hnutí požehnat papežem. V roce 1215 je snad znovu v Římě, na 4. lateránském koncilu. Od tohoto okamžiku se jeho hnutí rychle šíří. Sám chce jít do Maroka (dostane se však jen do Španělska) a do Sýrie (dojde však jen do Dalmácie) obracet muslimy. Nakonec se skutečně dostane do Egypta a r. 1219 tam káže dokonce před sultánem Melekel-Kamelem.

Ale to byla jen dobrodružná předehra. Téměř proti jeho vůli přijalo hnutí roku 1223 řeholi, která je ustavila jako žebravý řád a zajistila mu církevní uznání. Pod vedením bratra Eliáše se rychle rozšířilo po celé západní Evropě. František sám se znovu a znovu uchyluje do umbrijských hor. Několik dní před smrtí v r. 1226 diktuje svoji závěť - radikální výzvu k chudobě, jež pak brzy po jeho smrti řád rozdělila: nekompromisní „spirituálové“ bojovali s pohodlnějšími „konventuály“ a po těžkých

sporech se františkánský řád rozdělil do několika větví. Osud františkánů je v mnoha ohledech pozoruhodný. František, který sám doslovně žil následování Ježíšovo, neměl na rozdíl od Petra Valdese nijak v úmyslu institucionálně reformovat církev. Dokonce i řád byl dílem jeho přátel a následovníků. Sám vždy laik, přísně dodržoval hranici vůči pravomocem kléru. Jeho kázání nebyla kritikou kléru ani církve, nýbrž výzvou jednotlivým posluchačům, aby se nad sebou zamysleli a obrátili. Tím je František plně v linii dobových hnutí chudoby, nestal se však nikdy politicky nebezpečným a jeho hnutí se dalo integrovat jako nástroj reformy církve. Nové společenské poměry, zejména rostoucí význam měst, navíc vyžadovaly nové postupy duchovní správy, pro něž se žebravé řády (františkáni, dominikáni) ukázaly být zvláště užitečné. Františkáni a dominikáni byli pružní, mohli se usazovat tu i tam, takže dokázali daleko víc než staré řády (benediktini, cisterciáci aj.), usazené v osamělých kláštorech daleko od měst.

Františkánské hnutí chudoby dosáhlo nepochybně velkých úspěchů. Zároveň však také prokázalo, že reforma srdcí nemůže nahradit reformu struktur. Integrovaní do monopolního náboženství ve smyslu „dělbý práce“ je vždy také podporou stávajícího stavu. Další vývoj západní papežské církve ukázal, že propojení politické a církevní vlády a moci spolu s jejich vzájemným ručením nepřipouští ráznější změny.

Valdenští a františkáni jsou příkladem množství dějů ve středověkém křesťanství. Reformaci, jež brzy nato vedla k dalšímu rozštěpení církve, nemohli ti první uspíšit, protože neměli dostatečnou politickou podporu; druzí jí nemohli předejít, protože je politické otázky vůbec nezajímaly.

(z knihy Křesťanství v proměnách dvou tisíciletí, Petr Pawlowsky, 1996)

Sborový zpravodaj vychází jako materiál určený pro vnitřní potřebu sborů v Merklíně, Přešticích a Kdyni.

Kontakty:

sbor Přeštice	br.Satke, tf 776116899, mail: prestice@evangnet.cz
sbor Merklín	br. Zvolánek, tf 606891369, mail: merklin@evangnet.cz
sbor Kdyně	br. Nový, tf 728948563
Sborový zpravodaj	br. Tichý, tf 721237733, mail: o.tichy@volny.cz